

Protialkoholní a PROTITOXIKOMANICKÁ záchytná služba (ZS):

Definice, indikace, praxe v krajích

MUDr. Jiří ŠVARC, Ph.D.

Psychiatrická nemocnice Bohnice, IPVZ

znalec v oboru zdravotnictví

odv. psychiatrie, sexuologie, návykové nemoci

AT konference PŘEROV 2021

Téma 1 této přednášky:

Zřizují skutečně krajské úřady

Protialkoholní a protitoxikomanické ZS?

Nikoliv, kromě Středočeského a Olomouckého kraje jsou zřízeny zpravidla jen „protialkoholní“ ZS. Viz dále.

Tato praxe má však své důvody.

Tato přednáška má problematiku zmapovat (odhalit), nikoli kritizovat stávající praxi pouze protialkoholních ZS.

Téma 2 této přednášky:

Jde skutečně o „osoby, které pod vlivem alkoholu nebo jiné NL nekontrolují své chování a tím bezprostředně ohrožují sebe nebo jiné, majetek nebo pořádek“?

Nikoliv. Např. častý dotaz sloužících kolegů na vedoucího žurnálního lékaře v PN Bohnice: „Mohu pacienta odeslat na ZS?“ Např. proto, že nadýchal více než 1 promile... nebo protože je opilý a pláče. Zpravidla pacient nikoho neohrožuje.

Historie právní úprav záchytné stanice

Do 31. 5. 2017 § 17 zák. č. 379/2005 Sb.,
o opatřeních k ochraně před škodami
působenými tabákovými výrobky, alkoholem
a jinými NL – tento zákon zrušen a nahrazen
zákonem č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví
před škodlivými účinky návykových látek.

Právní úprava protialkoholní a protitoxikomanické záchytné služby

Zařazena do zákona č. 373/2011 Sb.,
o specifických zdravotních službách,
kam byla byla s účinností od 31. 5. 2017
včleněna hlava VII (§ 89a - § 89e) nazvaná
„PROTIALKOHOLNÍ A
PROTITOXIKOMANICKÁ ZÁCHYTNÁ
SLUŽBA“.

§ 17 „starého“ zákona č. 379/2005 Sb.

1) Protialkoholní a protitoxikomanická ZS je zdrav. zařízení, které zřizuje územně samosprávný celek, který může v samostatné působnosti zajišťovat v tomto zařízení poskytování zdravotních služeb též smluvně, a to tak, aby na celém jeho území byla zajištěna záchytná služba.

- (2) Pokud poskytovatel zdravotních služeb k tomu odborně a provozně způsobilý zjistí, že ošetřovaná osoba není ohrožena na životě selháním základních životních funkcí, ale pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky nekontroluje své chování, a tím bezprostředně ohrožuje sebe nebo jiné osoby, veřejný pořádek nebo majetek, **nebo je ve stavu vzbuzujícím veřejné pohoršení, je tato osoba povinna se podrobit ošetření a pobytu v záchytné stanici po dobu nezbytně nutnou k odeznění akutní intoxikace.**

§ 89a z. 373/2011 Sb.

Vymezení protialkoholní a
protitoxikomanické ZS

**Protialkoholní a protitoxikomanická
záchytná služba je zdravotní službou
poskytovanou osobě, která pod vlivem
alkoholu nebo jiné návykové látky
nekontroluje své chování a tím
bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou
osobu, majetek nebo veřejný pořádek.**

§ 89a z. 373/2011 Sb.

3) Záchytná služba zahrnuje vyšetření osoby za účelem zjištění, zda její umístění do záchytné stanice není vyloučeno z důvodů uvedených v § 89b odst. 2 písm. a), a pobyt v záchytné stanici, včetně nezbytné péče směřující k zabránění ohrožení zdraví bezprostředně souvisejícího s akutní intoxikací.

4) Záchytnou službu zajišťuje na svém území kraj v samostatné působnosti.

- Jediným přestupkem dle zákona je nepodrobení se nezbytné péči v ZS (takové osobě hrozí pokuta až 10.000 Kč).
- Žádná sankce nehrozí kraji, který na svém území ZS nezajistí (dle § 89a/4 totiž ZS zajišťuje na svém území kraj v samostatné působnosti).

§ 89b z. 373/2011 Sb.

1) Osoba, která pod vlivem alkoholu nebo jiné NL nekontroluje své chování a tím bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek a tuto hrozbu nelze odvrátit jinak, je povinna se podrobit vyšetření a pobytu v ZS, včetně nezbytné péče směřující k zabránění ohrožení zdraví bezprostředně souvisejícího s akutní intoxikací, po dobu nezbytně nutnou, avšak kratší než 24 hodin.

§ 89b z. 373/2011 Sb.

2) Do záchytné stanice nelze umístit osobu

- ohroženou na životě selháním základních životních funkcí, v bezvědomí, s neošetřeným zraněním, s masivním krvácením nebo osobu jevící známky onemocnění bezprostředně vyžadující péči, kterou nelze poskytnout v záchytné stanici, nebo
- mladší 15 let.

§ 89b z. 373/2011 Sb.

3) Osobu lze umístit do ZS pouze se souhlasem lékaře určeného poskytovatelem ZS za splnění podmínek podle odstavců 1 a 2.

4) Pokud osoba, které je poskytována ZS, bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu nebo poškozuj je majetek poskytovatele záchranné služby a poskytovatel ZS tomu nemůže zabránit vlastními silami, může požádat o nezbytnou součinnost Policii ČR, Vojenskou policii, obecní policii, Vězeňskou službu.

§ 89c Doprava do záchytné stanice

- Dopravu osoby do ZS zajistí ten, kdo tuto osobu vyzval k orientačnímu vyšetření nebo odbornému lékařskému vyšetření...
- Pokud osoba, která je do ZS dopravována při poskytnutí zdravotnické záchranné služby nebo zdravotnické dopravní služby, bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu nebo poškozuje majetek ... a poskytovatel nemůže tomu zabránit vlastními silami, může požádat o nezbytnou součinnost Policii ČR, VS...

§ 89d Oznamovací povinnosti

- Vyšetření a pobyt osoby v ZS oznamuje ZS jejímu registrujícímu poskytovateli, je-li mu tento poskytovatel znám.
- Vyšetření a pobyt nezletilé osoby v ZS oznamuje poskytovatel ZS též
  - jejímu zákonnému zástupci, popřípadě jiné osobě odpovědné za její výchovu, a
  - orgánu sociálně-právní ochrany dětí.
- Jde-li o osobu s omezenou svéprávností, oznamuje se její vyšetření a pobyt v ZS též jejímu opatrovníkovi.

§ 89e Úhrada nákladů za poskytnutou ZS a za dopravu do ZS

- Prokáže-li se přítomnost alkoholu nebo jiné NL, hradí poskytovateli ZS náklady na poskytnutou ZS osoba, které byla ZS poskytnuta; hradí i náklady na dopravu do ZS.
- Neprokáže-li se přítomnost alkoholu nebo jiné návykové látky, hradí poskytovateli ZS náklady na ZS vč. Dopravy Policie ČR...zaměstnavatel, nebo **poskytovatel zdravotních služeb**, v rámci jejichž působnosti byla učiněna výzva k vyšetření...

- V Praze je zřízena ZS jen protialkoholní a ta striktně odmítá jakoukoli péči o lidi ovlivněné jinými látkami; protitoxikomanickou záchytku supluje PN Bohnice.
- A v jiných krajích?

Středočeský kraj

zajišťuje v souladu s § 89a – 89e z č. 373/2011 Sb., protialkoholní a protitoxikomanickou ZS v **Mladé Boleslavi** (provozuje Oblastní nemocnice Ml. Boleslav, a. s.), v **Kolíně** (provozuje Město Kolín) a **Příbrami** (provozuje Centrum sociálních a zdravotních služeb m. Příbram – přísp. org.).

V nemocnici **Kladno**, a. s., není provozována přímo ZS, ale nemocnice má ve svých prostorách vyhrazena pro tyto účely

JM kraj – web PN Brno - září 2021:

Protialkoholní záchytná stanice

je zdravotnické zařízení, které provozuje Psychiatrická nemocnice Brno na základě smlouvy o zajištění činnosti záchytné stanice s Jihomoravským krajem. Záchytná stanice zajišťuje služby na úseku ochrany zdraví před alkoholismem nebo jinými návykovými látkami, a to v souladu se zákonem č. 65/2017 Sb., po dobu 24 hodin...

MS kraj - web FN Ostrava

Protialkoholní záchytná stanice

Psychiatrie, přízemí, mimo areál MNO, ulice
Kounicova 8, Moravská Ostrava

(jediná na webu dostupná informace)

Vojenská nemocnice Olomouc: Protialkoholní a protitoxikomanická záchytná stanice - jediná dostupná informace:

		cena (Kč)	poznámka
1	Fakurační cena za pobyt v proti alkoholní a protitoxikomanické záchytné stanici	2500	Splatnost faktury je 8 dní ode dne převzetí, tj. při odchodu
2	Cena při platbě v hotovosti na místě	1600	

Jihočeský kraj

Protialkoholní záchytná stanice v Českých Budějovicích je jediná v **Jihočeském kraji**.
Prostorově a personálně je zajištěna
Zdravotnickou záchrannou službou
Jihočeského kraje. Disponuje pěti lůžky pro
dospělé a dvěma lůžky pro mladistvé

Plzeňský kraj

Poliklinika Slovany:

Protialkoholní záchytná stanice

Liberecký kraj

- **Protialkoholní ZS**
v Psychiatrickém centru
Kr. nemocnice Liberec

Vysočina

**Protialkoholní záchytná stanice Jihlava má
dočasně zavřeno**

Královéhradecký kraj

- **Protialkoholní** záchytná stanice

Brněnská 88, 500 08 Hradec Králové

Karlovarský kraj

- **Protialkoholní záchytná stanice**

Slovenská 1596/8, 356 01 Sokolov

Pardubický kraj

- **Protialkoholní** záchytná stanice
Pardubická krajská nemocnice, a.s.
U Trojice 572, 530 06 Pardubice VI